

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valtionhallinnon vesihuoltouudistus

Jari Mutanen, Etelä-Savon ELY-keskus

| 5.10.2022

Diat Jyrki Lammila

Vesihuoltotehtävien keskittäminen

- ELY-keskusten vesihuoltolain mukaiset tehtävät keskitettiin Etelä-Savon ELY-keskukseen 1.1.2022 lähtien
- Tavoitteena
 - vahvistaa vesihuoltotehtävien yhtenäistä johtamista
 - vahvistaa yhtenäisiä toimintatapoja
 - turvata alueiden tasapuolinen palvelu
- Toteuttaa kansallista vesihuoltouudistusta
 - etsii ratkaisuja vesihuollon uudistamiseen ja toimintaympäristön muutosten ennakointiin

Vesihuoltopalvelut -yksikkö

- Valtakunnallinen ja monipaikkainen
- Paikallinen asiantuntemus varmistettu
- Tiivis yhteistyö eri sidosryhmien ja paikallisten ELY-keskusten kanssa

- Henkilöstöresurssit n. 20 htv
 - Vesihuoltopäällikkö Jyrki Lammila
 - Johtavia vesitalousasiantuntijoita
 - Johtava vesihuoltolakimies
 - Johtava vesihuollon talousasiantuntija
 - Vesitalousasiantuntijoita

Työnjako vesihuoltopalvelut -yksikön ja paikallisten ELY-keskusten kesken

- Vesihuoltopalvelut -yksikkö, Etelä-Savon ELY-keskus
 - Vesihuoltolain valvonta
 - Vesihuollon edistäminen ja kehittäminen
 - Vesihuollon alueelliset kehittämissuunnitelmat
 - Kehittämishankkeet

- Paikalliset ELY-keskukset
 - Vesienhoito
 - Pohjavesialueiden rajaukset
 - Vedenlaadun seuranta
 - Pohjaveden suojeleminen (ympäristönsuojelulaki)
 - Vedenoton valvonta (vesilaki)
 - Jätevedenpuhdistamoiden valvonta

- Terveystieteiden mukaiset tehtävät
- Haja-asutuksen vesihuolto
- Hulevesiasiat

Yksikön järjestäytyminen: Aluetiimit

- Vastaavat vesihuoltolain mukaisista tehtävistä tiimialueilla
- Aluetiimien vetäjät toimivat ratkaisijoina

Aluetiimi 1

- Kai Voutilainen

Aluetiimi 2

- Riitta Syvälä

Aluetiimi 3

- Jyrki Lammila

Aluetiimi 4

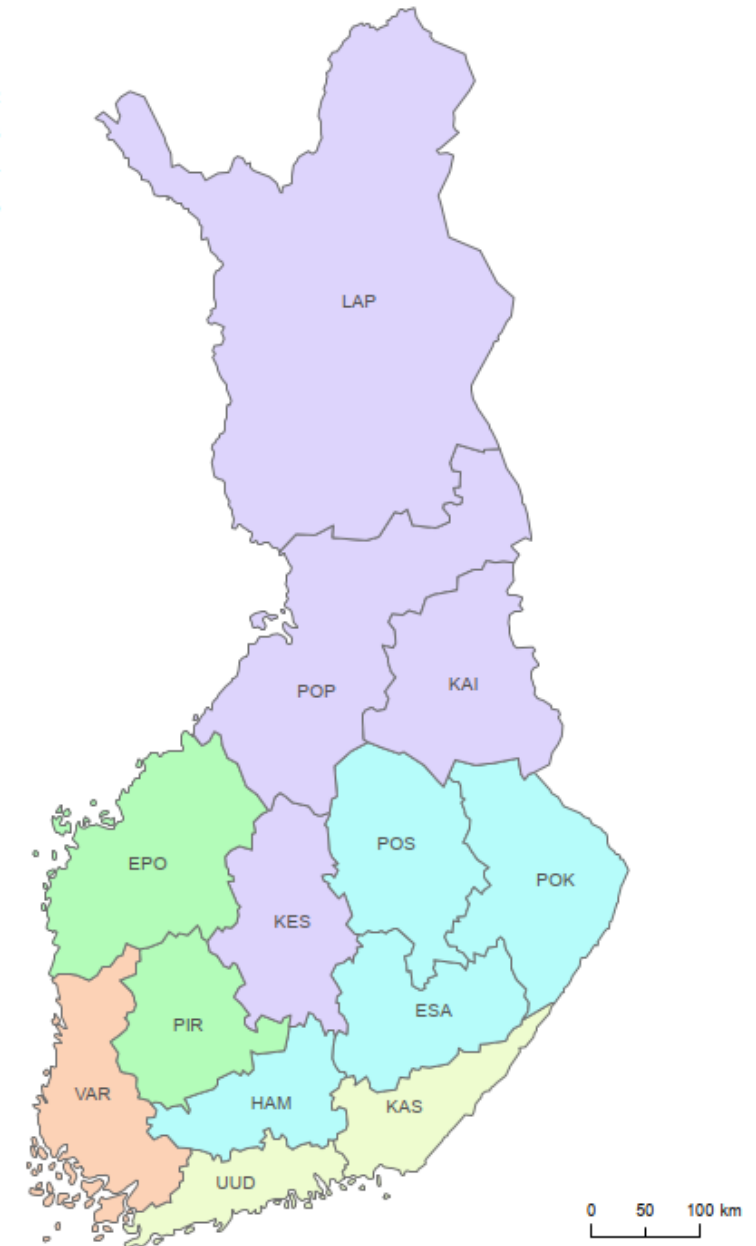
- Timo Virola

Aluetiimi 5

- Ilkka Juva
Jyrki Lammila

Aluetiimit

- Tiimi 1
- Tiimi 2
- Tiimi 3
- Tiimi 4
- Tiimi 5

Yksikön kehittäminen

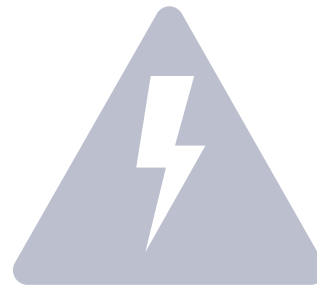
- Tavoitteena
 - Yksikön toiminnan tehostaminen
 - Toimintatapojen yhtenäistäminen valtakunnallisesti
 - Toimintamallien luominen
 - Hyvien käytänteiden jalkauttaminen ja käyttöönotto
- Kehittämisryhmät

Edistäminen

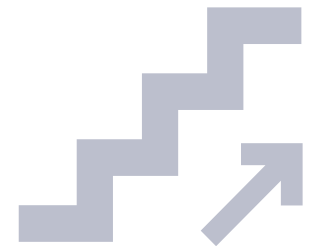
Valvonta

Varautuminen

Viestintä

Toiminnan
kehittäminen

Kansallisen vesihuolto- uudistuksen toimenpiteet

VASTUULLINEN VESIHUOLTO 2030

LAADUKKAAT JA TURVALLISET VESIHUOLTOPALVELUT

- Alueellisen yhteistyön kehittäminen ja vesihuollon rakennemuutoksen edistäminen
- Vesihuoltolaitosten taloudenpidon, omaisuuden-hallinnan ja toiminnan laadun kehittäminen
- Vesihuollon pätevyysvaatimusten ja urapolkujen kehittäminen
- Hyvän vesihuollon kriteeristön käyttöönotto
- Pitkäjänteinen investointisuunnittelu ja vesihuollon kehittäminen

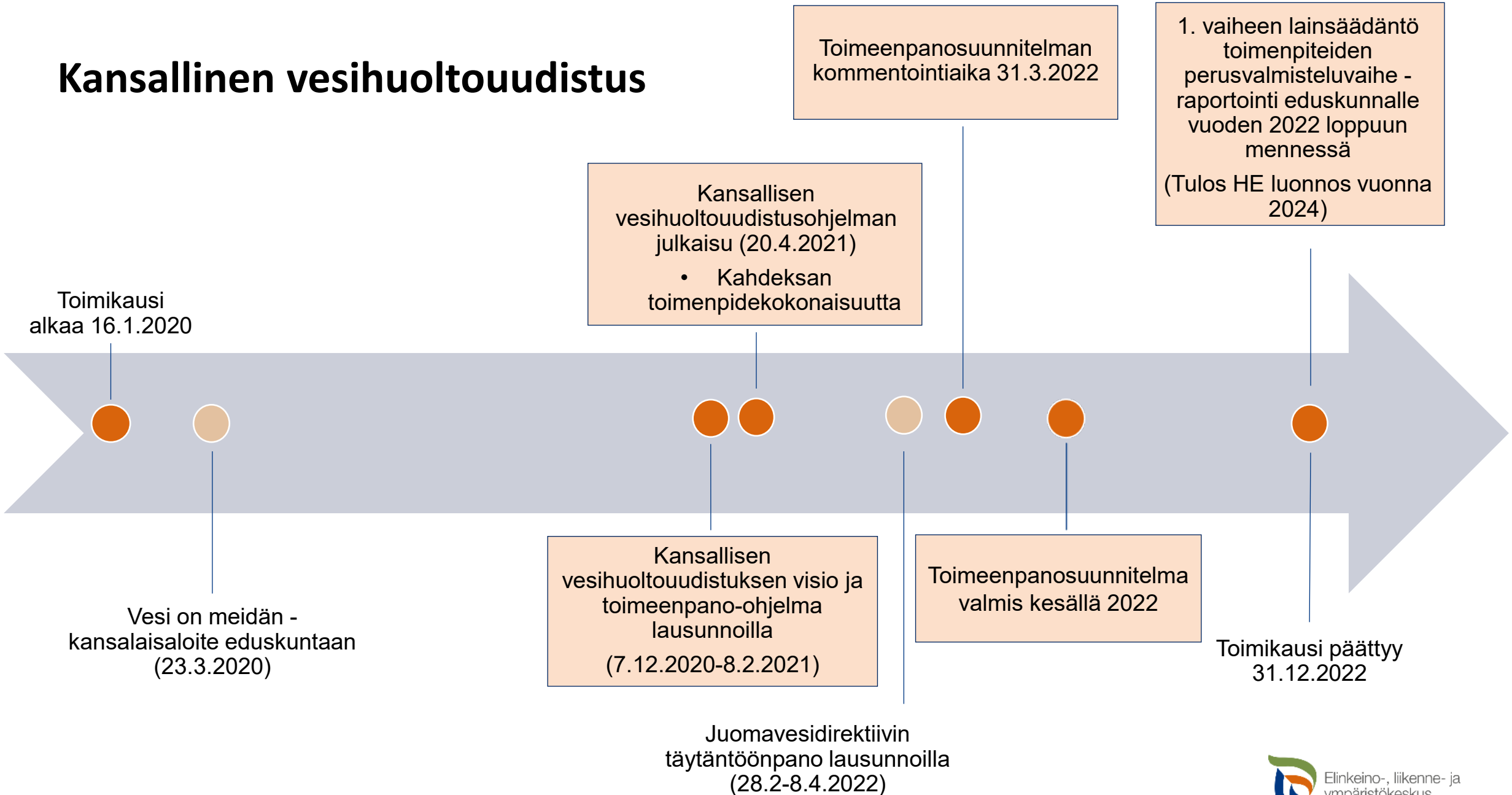
VESIHUOLTO- LAINSÄÄDÄNNÖN TARKISTAMINEN

HIILINEUTRAALI KIERTO- TALouden EDELLÄKÄVIJÄ

- Vesihuoltolaitosten digitalisaatiovalmiuksien ja tiedolla johtamisen kehittäminen
- Alueellisten vesiosaamis- ja kiertotalous-keskittymien yhteistyön edistäminen

VESIHUOLTOSEKTORIN YHTEISTYÖ JA VUOROPUHELU

Kansallinen vesihuoltouudistus

TP8. Vesihuoltolainsäädännön tarkistaminen

Toimenpide / tehtävä / hanke	Tarkempi kuvaus / Tavoite	Vastuutaho
Juomavesidirektiivin kansallinen toimeenpano	Terveysturvallisuuden ja talousvesiasetuksen muutokset sekä muihin lakeihin tarvittavat muutokset	STM
	Juomavesidirektiivin kansallisen toimeenpanon edellyttämät muutokset vesihuoltolakiin (15 §, 16 §)	MMM
Vesi on meidän	Selvitys eduskunnalle vaihtoehtoista. Kuntien tai asiakkaiden pääomistajuuden säilyttäminen vesihuoltolain tarkoittamissa vesihuoltolaitoksissa sekä tukkuvesilaitoksissa	MMM
	Lainsäädäntömuutokset	MMM
Vesihuoltolainsäädännön uudistaminen, 1 vaihe Vesihuoltouudistuksen valmistelussa tunnistetut lainsäädännön uudistamistarpeet	2. Laitosten talouden ja toiminnan laadun valvonnan vastuiden selventäminen	MMM
	6. Kehittämis- ja investointisuunnitteluvuorokausi	MMM
	7. Häiriötilannesuunnitelmien sisältövaatimusten tarkentaminen ja varautumista koskevien suunnitelmien yhteensovittaminen	MMM
	8. Vesihuollon toiminta-aluejärjestyksen ja liittämismallin selkeyttäminen	MMM
Vesihuoltolainsäädännön uudistaminen, 2 vaihe Vesihuoltouudistuksen valmistelussa tunnistetut lainsäädännön uudistamistarpeet	4. Lakisääteinen hyvän vesihuollon kriteeristön käyttöönotto	
	5. Lakisääteiset pätevyysvaatimukset vesihuoltolaitosten henkilöstölle	
	9. Hulevesikysymykset	
Muut direktiivit ja niiden kansallinen toimeenpano	NIS2	LVM
	CER	SM
	UWWTD	YM

Vesihuoltolain uudistus

Käynnissä

Tulossa

Juomavesidirektiivin täytäntöönpano, STM valmisteluvastuu

Perusvalmisteluvaihe

- Työryhmä, alaryhmät
- Tulos HE luonnos keväällä 2022, jossa mukana sovitut VHL:n muutokset

Vesi on meidän –kansalaisaloite

Esivalmistelu

Alueellisen yhteistyön kehittäminen ja vesihuollon rakennemuutoksen edistäminen

Pitkäjänteinen investointisuunnittelu ja vesihuollon kehittäminen

Kansallinen vesihuolto-uudistuksen 1. vaiheen lainsäädäntö toimenpiteet

Vesihuoltolaitosten taloudenpidon omaisuudenhallinnan ja toiminnan laadun kehittäminen

Vesihuoltolain toimivuuden parantaminen

Esivalmistelu

Perusvalmisteluvaihe

- Työryhmä syksyllä 2022, mahd. alatyöryhmät
- Raportointi eduskunnalle 2022 loppuun mennessä
- Tulos HE luonnos vuonna 2024

Verkko- ja tietoturvadirektiivi (NIS2), LVM valmisteluvastuu

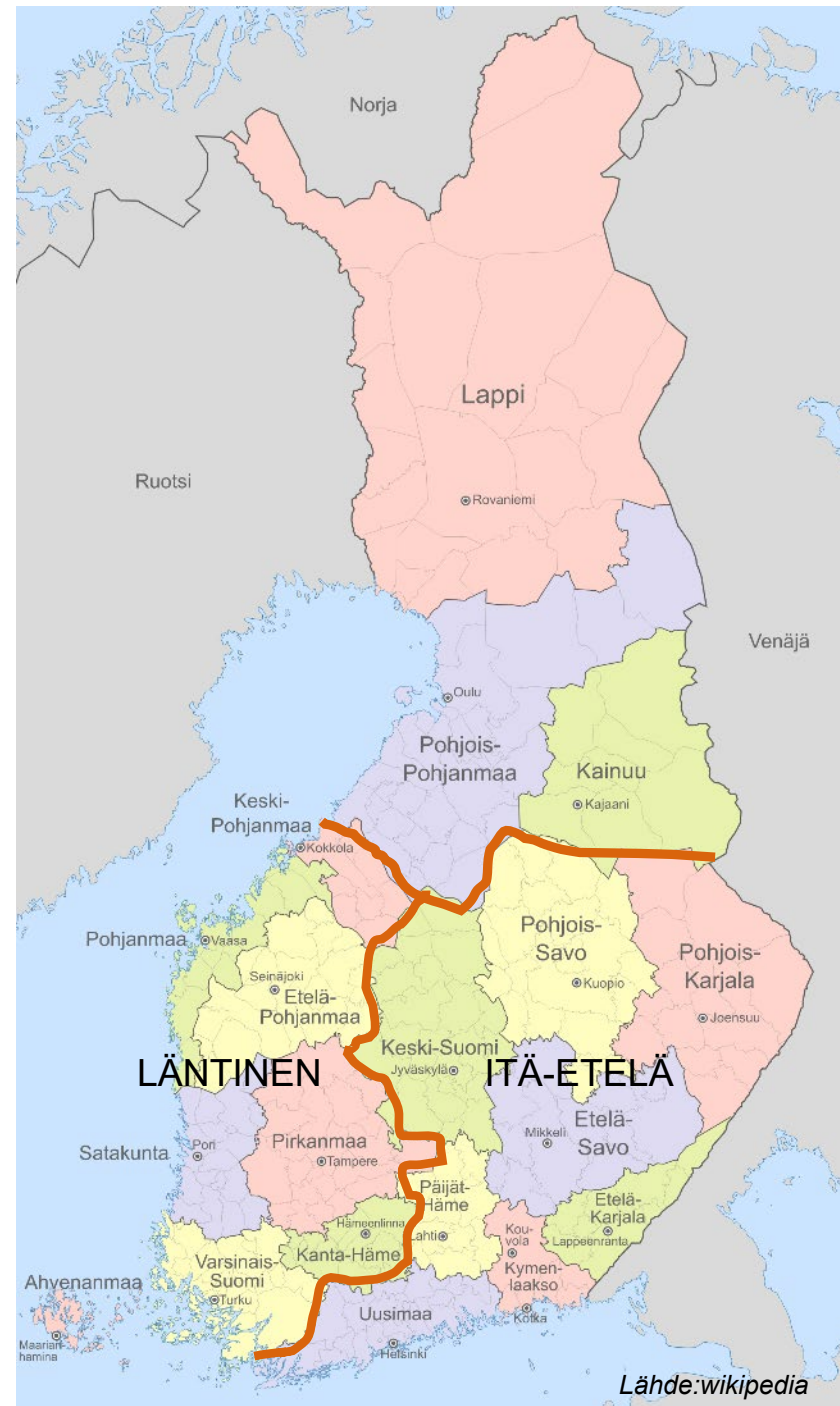
Kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi (CER), SM valmisteluvastuu (Yhdyskuntajätevesidirektiivi)

EU-neuvottelut

Kansallinen täytäntöönpano 2022-23 alkaen

ALUEELLISET VESIHUOLTOSTRATEGIAT

- Sekä itäisen ja eteläisen että Läntinen Suomen vesihuoltostrategia 2050 laadittiin vuosien 2020 ja 2021 aikana ja kummatkin strategiat valmistuivat vuoden 2022 loppuun mennessä.
- Itä-etelä kattaa kahdeksan maakunnan alueen ja Läntinen seitsemän (kartta).
- Toimenpideohjelma itä-etelä 2022-2025 ja Läntinen 2022-2030
- Parhailtaan on menossa seurantamittareiden ja yhteisen toteutuksen suunnittelu. Mukaan myös Pohjois-Suomi.
- Toteutuksen organisointi (?):
 - Ohjaus tehdään eri toimijatahojen edustajista koostuvassa ohjausryhmässä
 - Vastuullinen ”työrukkanen” on Vesihuoltopalvelut yksikön edustajista koostuva työryhmä

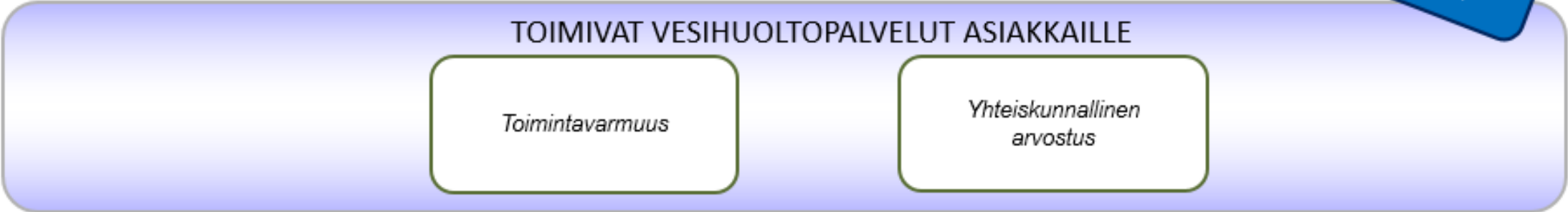
Itäisen ja eteläisen yhteistyöalueen vesihuollon strategiakartta

**Visio 2050 -
Yhdessä tekemällä vastuullista vesihuoltoa**

Ohjausryhmän
hyväksymä
23.8.2021

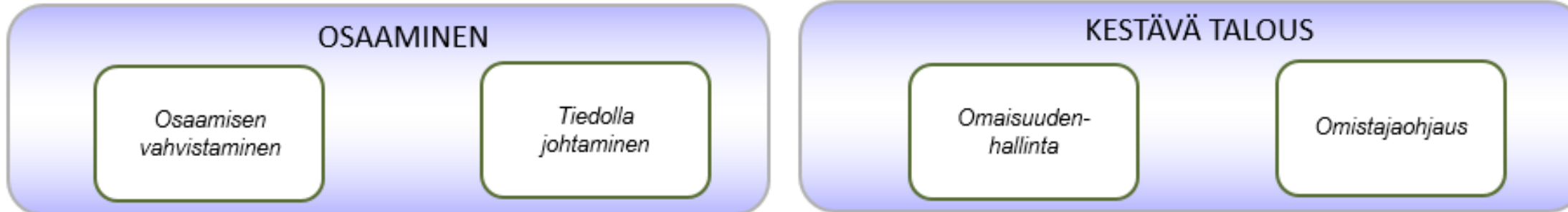
Strategiset
tavoitteet

Strategiset
tavoitteet

Strategiset
tavoitteet

Visio 2050

Läntisen Suomen vesihuoltopalvelut ovat ensiluokkaisia ja ennakoivat toimintaympäristön muutoksia.

Tavoitetilat:

- Vesihuollon **arvo** yhteiskunnan elintärkeänä toimintona tunnustetaan ja **vastuu** koetaan yhteiseksi
- Kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille varmistetaan **turvallinen** ja **laadukas vesihuolto**
- Vesihuolto **mahdollistaa** monipuolisen **elinkeinotoiminnan** ja sen kehittymisen alueella
- Alue on monipuolisen **vesiosaamisen** ja **kestävän vesihuoltotoiminnan edelläkävijä**

Painotukset:

RESURSSIT

VESI-
HUOLTO-
OMAISSUUS

TOIMINTA-
VARMUUS

OSAAMINEN

TERVEYS JA
YMPÄRISTÖN-
SUOJELU

ENERGIA-
VIISAS JA
RESURSSI-
TEHOKAS
VESIHUOLTO

LÄNTISEN SUOMEN TOIMENPIDEOHJELMAN 2022-2030 PÄÄTEEMAT

- Arvostuksen lisääminen ja vastuiden ymmärtäminen
- Yhteistyön lisääminen
- Vesihuolto-osaamisen lisääminen
- Laadukkaiden vesihuoltopalveluiden tuottaminen
- Kestävien ja muuntautumiskykyisten vesihuoltopalveluiden tuottaminen
- Laitosten talouden vahvistaminen
- Lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen
- Digitalisaation ja ostopalveluiden laajempi hyödyntäminen

LINKIT AINEISTOON

- **Itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategia 2050**
- Yhdessä tekemällä vastuullista vesihuoltoa -
- <https://www.ely-keskus.fi/web/itaisen-ja-etelaisen-suomen-vesihuoltostrategia-2050/etusivu>
- **Läntisen Suomen vesihuoltostrategia 2050**
- Päätöksiä kestäväen vesihuollon puolesta -
- <https://www.ely-keskus.fi/web/lantisen-suomen-vesihuoltostrategia-2050/etusivu>
- Läntisen Suomen vesihuoltostrategia 2050 esittelyvideo
<https://www.youtube.com/watch?v=qul9aDrhe88>
- <https://maailma2030.fi/>
- Piirroskuvat: Tussitaikurit Oy

KIITOS!